*Додаток 4*

*до «Положення про академічну доброчесність»*
*Одеського національного університету*
*імені І. І. Мечникова*

# ПОРЯДОК
# ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ
# В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
# імені І. І. МЕЧНИКОВА

## 1. Загальні положення

1.1. Цей документ визначає порядок запобігання академічному плагіату, перевірки академічних творів і навчальних робіт, фахового аналізу запозичень, розгляду повідомлень про можливі порушення, застосування заходів реагування та оскарження рішень в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (далі — Університет).

1.2. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX (далі — Закон), законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», Кодексу законів про працю України, Статуту Університету та його внутрішніх актів.

1.3. Порядок є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти та системи академічної доброчесності. Воно застосовується до здобувачів освіти всіх рівнів і форм навчання, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших учених та авторів, які подають твори до видань Університету, у межах відповідних процедур.

1.4. Мета Порядку — забезпечити достовірність результатів академічної діяльності, повагу до авторства, належну роботу з джерелами та своєчасне, неупереджене й співмірне реагування на порушення. Пріоритетними є навчання, підтримка авторів і формування культури доброчесності.

1.5. Перевірка охоплює текст, переклади, зображення, таблиці, карти, цифрові матеріали, програмний код та інші результати інтелектуальної

діяльності. Автоматизований пошук текстових збігів є одним з інструментів перевірки та не замінює фахової оцінки.

1.6. Положення регулює насамперед академічний плагіат і пов’язані з перевіркою авторства порушення. Інші види порушень розглядаються за Законом і відповідними внутрішніми актами. Спеціальні процедури присудження та позбавлення ступенів і звань мають пріоритет у межах їх предмета регулювання.

1.7. Захист авторських і суміжних прав та встановлення академічного порушення є різними правовими процедурами. Дозвіл правовласника на використання твору не усуває обов’язку належного зазначення джерела та авторства в академічній діяльності.

## 2. Терміни та правила авторства

2.1. Терміни «автор», «академічна доброчесність», «академічний твір», «навчальна робота», «джерело інформації», «уповноважений орган» та «уповноважена особа» вживаються у значеннях статті 1 Закону. Курсова робота належить до академічних творів; організаційний порядок її перевірки визначено пунктом 4.4 цього Положення.

2.2. Академічний плагіат охоплює привласнення чужого наукового або творчого результату, відтворення раніше оприлюдненого чужого твору чи навчальної роботи без належного посилання на джерело та/або автора, а також оприлюднення перекладу чужого твору без зазначення його автора. Кваліфікація діяння здійснюється за статтею 24 Закону.

2.3. Ознаками, які потребують фахової перевірки, є дослівне копіювання без оформлення цитати, приховане перефразування чужих положень без посилання, переклад без зазначення авторства, використання чужих ілюстрацій, таблиць, карт, коду чи даних як власних, подання чужої роботи під своїм ім’ям, вилучення справжніх співавторів. Перефразування, переклад і компіляція самі по собі не є порушенням, якщо дотримано правил використання джерел і не привласнено чужих результатів.

2.4. Відчуження авторства та приписування авторства оцінюються за статтями 23 і 25 Закону. До авторів включають лише осіб, які брали участь у створенні твору. Факт включення особи до авторів без її відома враховується відповідно до частини п’ятої статті 25 Закону. Внесок кожного співавтора та вина кожної особи встановлюються індивідуально.

2.5. Самоплагіат оцінюється за статтею 26 Закону з урахуванням мети повторного використання результатів та передбачених законом винятків. Оприлюднення в дисертації власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення джерела їх попереднього оприлюднення не вважається самоплагіатом за частиною першою статті 26 Закону. Водночас автор дотримується вимог до оформлення дисертації та опису особистого внеску.

2.6. Звіт подібності — сформований програмною системою документ із виявленими збігами, джерелами та технічними показниками порівняння. Показник подібності чи умовної «унікальності» не дорівнює частці плагіату та не є самостійною підставою для санкції, відмови в оцінюванні, захисті або публікації.

2.7. Автор позначає дослівні цитати та наводить джерело, а під час переказу чужих ідей і результатів забезпечує зрозуміле посилання на їх походження. Наявність джерела лише в бібліографії не замінює посилання біля використаного матеріалу. Для архівних джерел, особистої комунікації та цифрових об’єктів застосовуються відповідні правила опису.

2.8. Загальновідомі факти, усталені терміни, стандартні формули та обов’язкові шаблонні елементи оцінюються з урахуванням дисциплінарного контексту. Відсутність наукової новизни у скопійованому фрагменті сама по собі не виправдовує неналежного зазначення його авторства.

2.9. Використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, має бути прозорим. Якщо такі об’єкти включено до академічного твору, автор повідомляє про це із зазначенням методики генерування та/або програми чи її опису відповідно до статті 8 Закону і вимог до оформлення твору. Для навчальних робіт додатково діють завчасно оприлюднені умови завдання.

2.10. Автор перевіряє джерела, факти, посилання та коректність згенерованих матеріалів. Недоброчесне використання результатів ШІ кваліфікується окремо за статтею 29 Закону; воно не ототожнюється автоматично з академічним плагіатом. Результат автоматичного детектора ШІ сам по собі не доводить порушення.

2.11. Фабрикація, фальсифікація, несамостійне виконання завдання та інші порушення, виявлені під час перевірки, документуються і передаються на розгляд за належною процедурою. Недостовірні бібліографічні записи оцінюються за їх фактичним змістом, обставинами та виною особи.

## 3. Запобігання порушенням

3.1. Наукова бібліотека, кафедри, факультети, наукові підрозділи та Центр забезпечення якості освіти в межах своїх функцій організовують навчання академічного письма, цитування, роботи з джерелами, правил авторства, використання ШІ та інтерпретації звітів подібності.

3.2. На початку навчання та до виконання завдання здобувачам надають доступ до «Положення про Академічну доброчесність», у тому числі до Кодексу академічної доброчесності, цього Порядку, правил перевірки, дозволених способів допомоги і використання ШІ, критеріїв оцінювання, можливих заходів реагування та порядку оскарження. Вимоги фіксують у робочих програмах, силабусах або методичних рекомендаціях.

3.3. Викладачі проєктують завдання, які передбачають самостійні висновки, аналіз джерел, проміжні результати та пояснення виконаної роботи. Перевірка самостійності має враховувати індивідуальні потреби осіб з особливими освітніми потребами.

3.4. Наукові керівники та консультанти роз’яснюють вимоги до авторства, своєчасно коментують оформлення джерел і контролюють подання завершеної версії на перевірку. Керівники підрозділів забезпечують доступ до інструментів і організацію перевірок.

3.5. Не рідше одного разу на рік проводяться заходи для аспірантів, докторантів, працівників і здобувачів освіти щодо наукової етики та доброчесності. Узагальнені результати перевірок використовуються для вдосконалення навчання без розголошення матеріалів незавершених справ.

## 4. Організація та обсяг перевірки

4.1. Обов’язковій перевірці підлягають академічні твори, на підставі чи з урахуванням яких присуджують ступінь вищої освіти або науковий ступінь; твори, які Університет видає, оприлюднює у заснованих ним виданнях чи рекомендує до друку; курсові роботи здобувачів вищої освіти; та інші навчальні роботи відповідно до умов завдань та академічні твори наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти. Перевірка дисертацій охоплює також публікації, що представляють їх основні результати.

4.2. Технічну перевірку дисертацій, кваліфікаційних робіт, монографій, підручників, посібників та інших академічних творів здійснює сектор моніторингу плагіату Наукової бібліотеки. Використовується

StrikePlagiarism.com або інша система, офіційно визначена Університетом з урахуванням чинного договору, доступності та вимог захисту даних. Заміна системи не змінює прав авторів і правил фахового аналізу.

4.3. Клопотання про перевірку можуть подавати автори; керівники підрозділів, у яких вони працюють або навчаються; голови, заступники голів і вчені секретарі постійних спеціалізованих учених рад; голови разових рад або відповідальні за їх діяльність; голови, заступники голів і відповідальні секретарі редакційних колегій та оргкомітетів наукових заходів; голови, заступники голів і секретарі комісій з етики та академічної доброчесності — у межах відповідних повноважень.

4.4. Організаційно перевірку курсових та, в разі необхідності, інших навчальних робіт забезпечує базова кафедра, а виконує викладач відповідного освітнього компонента з використанням доступних законно застосовуваних інструментів. Google Classroom може використовуватися за наявності відповідної функціональності та доступу. Порядок, інструменти і відповідальних визначають до початку навчального року та доводять до відома здобувачів. За потреби кафедра залучає сектор моніторингу плагіату.

4.5. Адміністратор системи призначається наказом ректора та відповідає за технічне завантаження, формування й автентичність звітів, облік версій і захист доступу. Адміністратор не встановлює факт порушення та не застосовує санкції.

4.6. Усі звіти стосовно академічних творів і навчальних робіт проходять фаховий розгляд комісією з етики та академічної доброчесності відповідного структурного підрозділу або належним колегіальним органом: кафедрою, спеціалізованою вченою радою, редакційною колегією чи оргкомітетом. Фаховий розгляд для визначення придатності рукопису не є процедурою притягнення автора до відповідальності.

4.7. Уповноваженим органом для встановлення факту порушення за загальною процедурою є Комісія з етики та академічної доброчесності Університету. Її склад, порядок формування, повноваження та відповідальність визначаються окремим положенням. Комісії підрозділів, інші органи чи викладачі можуть встановлювати факт порушення та застосовувати заходи лише в межах повноважень, прямо наданих затвердженим внутрішнім актом. За відсутності таких повноважень вони передають матеріали університетській Комісії.

4.8. Автор відповідає за власні дії та достовірність поданих матеріалів. Відповідальність наукового керівника, консультанта, завідувача кафедри, редактора чи адміністратора не настає автоматично через порушення автора: її підставою може бути лише встановлене власне винне діяння відповідної особи за законною процедурою.

**5. Подання роботи та технічна перевірка**

5.1. Автор або уповноважений заявник подає клопотання за Додатком 4.1 і повний електронний файл, включаючи титульний аркуш, примітки, бібліографію та додатки. Автор додає декларацію за Додатком 4.2. Для кваліфікаційної роботи клопотання погоджує науковий керівник; це погодження підтверджує організацію подання, а не гарантує відсутність порушень.

5.2. Подання здійснюється: для дисертації — не пізніше ніж за 20 календарних днів до запланованого попереднього розгляду; для бакалаврської та магістерської кваліфікаційної роботи — за 14 календарних днів до захисту; для видань, рекомендованих Вченою радою, — за 10 календарних днів до засідання, а Науково-методичною радою — за 7 календарних днів. Для курсових та інших навчальних робіт строки визначає кафедра. Для статей і матеріалів конференцій перевірка проводиться до рішення про опублікування, з повторною перевіркою за істотних змін рукопису.

5.3. Подані строки є внутрішніми організаційними строками та не змінюють обов’язкових строків спеціальних процедур. У разі технічного збою чи інших підтверджених обставин відповідний орган визначає можливість зміни дати розгляду або захисту в межах законодавства та графіка освітнього процесу.

5.4. Приймаються файли DOCX, DOC, ODT, RTF або PDF з доступним для розпізнавання текстом, а також інші підтримувані формати. Сканований файл потребує розпізнавання тексту та перевірки його повноти. Захищений від читання або пошкоджений файл повертається для технічного виправлення без висновку про порушення.

5.5. Заборонено маскувати текстові запозичення прихованими символами, підміною літер різних алфавітів, зображеннями замість тексту або іншими способами обходу перевірки. Випадкові технічні дефекти відрізняють від умисного маскування за результатами фахового аналізу.

5.6. Подана на перевірку версія має відповідати версії для оцінювання, захисту або друку. Файл ідентифікують назвою, датою, обсягом та номером версії, за можливості — контрольною сумою. Істотні зміни після перевірки потребують повторної перевірки. Якщо подається паперова версія, її відповідність електронній підтверджує автор.

5.7. Адміністратор протягом трьох робочих днів після отримання належного комплекту формує звіт і передає його заявнику та відповідальному органу в електронній або паперовій формі із засвідченням відповідальної особи. Технічні збої фіксуються; автора повідомляють про причину затримки та очікуваний строк завершення.

5.8. У звіті або супровідному записі фіксують систему, дату, версію роботи, параметри перевірки, виключені розділи і джерела. Виключення бібліографії, цитат чи інших елементів не повинно приховувати змістові запозичення; повний файл зберігається для фахового розгляду.

5.9. Первинна централізована перевірка академічних творів для осіб і процедур, визначених пунктом 4.3, здійснюється безоплатно. Плату за повторну перевірку можна стягувати лише за наявності законної підстави для відповідної платної послуги, затвердженого та оприлюдненого кошторису і попереднього інформування заявника. За відсутності такої підстави повторна перевірка є безоплатною. Додаткова перевірка, призначена уповноваженим органом для дослідження доказів, не оплачується особою, стосовно якої розглядається повідомлення.

**6. Фаховий аналіз та доопрацювання**

6.1. Відповідний уповноважений орган протягом трьох робочих днів після отримання звіту проводить первинний фаховий розгляд і оформлює висновок за Додатком 4.3. За потреби залучення експертів строк може бути вмотивовано продовжено до десяти робочих днів із повідомленням автора. Ці строки стосуються аналізу рукопису, а не завершення справи про порушення.

6.2. Перевіряються походження і хронологія джерел, характер кожного істотного збігу, оформлення цитат, перефразування, перекладів та ілюстрацій, особистий внесок автора. Аналізують також джерела, які не індексує програма. Висновок має містити конкретні фрагменти роботи, джерела, сторінки або інші ідентифікатори та пояснення оцінки.

6.3. Фіксовані відсоткові шкали «унікальності» не застосовуються як критерій наявності чи відсутності плагіату. Високий показник «унікальності»

не звільняє від перевірки авторства, а значна подібність не означає порушення без аналізу причин збігів.

6.4. За результатами аналізу зазначається одне з рішень: ознак порушення не виявлено; потрібне виправлення конкретних недоліків оформлення; виявлено перевірювані ознаки можливого порушення і матеріали передаються уповноваженому органу. Відсутність ознак порушення є необхідною умовою подальшого розгляду, але не замінює оцінювання змісту роботи чи інших вимог до захисту або друку.

6.5. Зауваження щодо оформлення надають автору з переліком необхідних виправлень і строком від 5 до 30 календарних днів залежно від виду та обсягу роботи, у межах графіка освітнього процесу. Саме доопрацювання не є визнанням порушення. Виправлена версія подається з описом змін за Додатком 4.4 та перевіряється протягом трьох робочих днів.

6.6. Доопрацювання не усуває обов’язку розглянути належно зареєстроване повідомлення про вже вчинене порушення. Повторне виявлення ознак також не означає автоматичного застосування санкції: факт і вина встановлюються за розділом 7.

6.7. За наявності обґрунтованих сумнівів щодо авторства відповідний уповноважений орган може відкласти рекомендацію рукопису до захисту або друку до отримання необхідних матеріалів у межах установлених процедур. Таке рішення має бути письмовим, мотивованим, містити строк і порядок оскарження та не проголошувати автора винним. Відмова в публікації за статтею 15 Закону не є рішенням про академічну відповідальність.

6.8. Експерти обираються з урахуванням предметної компетентності. До перевірки можуть залучатися фахівці інших закладів. Експерт повідомляє про конфлікт інтересів, дотримується конфіденційності та надає аргументований письмовий висновок. Автор має можливість ознайомитися з ним та надати заперечення.

## 7. Розгляд повідомлень про можливі порушення

7.1. Повідомлення з перевірюваними фактичними даними подається письмово в паперовій або електронній формі уповноваженому органу чи ректору. Воно містить відомості про роботу, особу, конкретні ознаки порушення, джерела і докази, а за наявності — контактні дані заявника. Форма наведена в Додатку 4.5. Відсутність програмного звіту не перешкоджає поданню повідомлення.

7.2. Університет забезпечує обов’язкову реєстрацію повідомлення в день надходження або не пізніше наступного робочого дня. Якщо його отримав ректор, протягом трьох робочих днів він передає повідомлення відповідному уповноваженому органу або вирішує питання утворення такого органу згідно зі статтею 37 Закону. Повідомлення про ректора та про твори, на підставі яких присуджено ступінь чи звання, спрямовуються за спеціальними процедурами статей 39 і 40 Закону.

7.3. Уповноважений орган протягом десяти робочих днів з дня отримання повідомлення приймає рішення про початок розгляду або залишення без розгляду, якщо наведені дані не вказують на можливе порушення та не можуть бути перевірені, і повідомляє заявника. Рішення про залишення без розгляду має містити конкретні підстави.

7.4. Особі надається копія повідомлення; про дату, час і місце засідання її інформують не пізніше ніж за три робочі дні до розгляду. Повідомлення надсилають способом, який дозволяє зафіксувати відправлення та отримання. Участь може бути особистою, через представника або дистанційною.

7.5. Особа має право знати про початок процедури, ознайомлюватися з усіма матеріалами, подавати зауваження, пояснення і заперечення або відмовитися від їх надання, бути присутньою під час розгляду, брати участь у дослідженні доказів, заявляти про конфлікт інтересів та користуватися представництвом. Відмова від пояснень не доводить вини.

7.6. Заявнику та іншим особам, права яких можуть бути зачеплені, забезпечують можливість подати матеріали і бути заслуханими. У справі зберігають повідомлення, версії роботи, джерела, звіти, висновки, заперечення, докази повідомлення сторін і протокол засідання.

7.7. Члени органу та експерти повідомляють про конфлікт інтересів до участі в розгляді. Особа з конфліктом інтересів не бере участі у прийнятті рішення. Питання відводу вирішують без участі такої особи; заміна здійснюється за процедурою формування відповідного органу. Науковий керівник чи співавтор роботи не має оцінювати власні дії як член органу у цій справі.

7.8. Під час невизнання здобувачем порушення та/або незгоди із санкцією до складу уповноваженого органу обов’язково включають одну чи декілька осіб, уповноважених органом самоврядування здобувачів освіти відповідно до статті 38 Закону. Здобувачів від 14 до 18 років розглядають із

запрошенням батьків або інших законних представників, якщо здобувач не заперечує.

7.9. Розгляд охоплює перевірку матеріалів, отримання експертних висновків за потреби, заслуховування учасників і прийняття рішення. Загальний строк прийняття рішення про наявність або відсутність порушення не перевищує шести місяців з дня реєстрації повідомлення. Продовження окремих етапів мотивується та не виходить за цю межу.

7.10. Особа вважається доброчесною, доки факт порушення не встановлено належною процедурою. Уповноважений орган встановлює конкретне діяння, відповідну правову норму, вину, обставини і наслідки; оцінює докази та заперечення у сукупності. Технічний звіт або припущення не замінюють доказування.

7.11. Якщо особа визнає факт порушення, застосовуються частина сьома статті 37 та, для здобувача освіти, частина друга статті 38 Закону. Визнання документується добровільною письмовою заявою або протоколом. У разі невизнання здобувачем факту та/або незгоди із санкцією застосовується повна процедура. Визнання враховується під час вибору санкції, крім санкцій, прямо визначених Законом.

7.12. Рішення ухвалюється за правилами кворуму та голосування, установленими положенням про відповідний уповноважений орган. У рішенні зазначають роботу, встановлені обставини, докази або визнання, вид порушення, вину, правові підстави, оцінку заперечень, захід реагування і його строк, компетентний орган виконання, порядок та строк оскарження. Якщо порушення не встановлено, це прямо зазначають.

7.13. Копії рішення надають особі й заявнику протягом трьох робочих днів. Рішення оприлюднюють протягом п’яти робочих днів із дотриманням законодавства про персональні дані та спеціальних вимог до оприлюднення. За частиною десятою статті 37 Закону рішення набирає чинності з дня оприлюднення, а в разі оскарження — з дня оприлюднення рішення суб’єктом розгляду скарги.

## 8. Заходи реагування та спеціальні наслідки

8.1. Заходи застосовують лише після встановлення факту порушення і вини, з урахуванням статей 19–22 Закону. Не допускаються нові види санкцій, не передбачені законом, автоматична колективна відповідальність або відповідальність лише за низький показник «унікальності».

8.2. Вибір заходу враховує форму та обсяг порушення, умисність, значення привласненого результату, отриману академічну перевагу, наслідки для інших осіб і Університету, попередні встановлені порушення, визнання та співпрацю. Для здобувача додатково враховують рівень і рік навчання. Повторність не встановлюється за кількістю технічних перевірок одного рукопису.

8.3. Для здобувача освіти за вперше встановлений академічний плагіат у поточній навчальній або курсовій роботі, якщо обсяг і наслідки не є істотними та немає законодавчо визначеної обов'язкової санкції, застосовуються виховні заходи: роз'яснення, навчальна консультація з академічного письма та виправлення недоліків. За потреби перевірки досягнення результатів навчання може бути застосоване повторне проходження оцінювання.

8.4. За істотний або повторно встановлений академічний плагіат здобувача, за відсутності прямо визначеної законом санкції, застосовуються санкції відповідно Додатку 6 цього Положення.

8.5. За академічний плагіат педагогічного, науково-педагогічного чи наукового працівника, для якого закон не встановлює обов'язкової санкції, виключним переліком академічних санкцій за цим Положенням є: позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти або наукового ступеня; позбавлення права бути науковим керівником чи науковим консультантом; виключення зі складу редакційної колегії наукового видання Університету з позбавленням права бути членом відповідної редакційної колегії. Кожен із цих заходів установлюється на строк від одного до трьох років та лише за зв'язку порушення з відповідною функцією особи.

8.6. Для вперше встановленого порушення працівника без істотних наслідків застосовується один відповідний захід із пункту 8.5 на один рік; для істотного порушення — один або два пов'язані з діянням заходи на один чи два роки; для повторного або тяжкого порушення — один або декілька відповідних заходів на строк від одного до трьох років. Істотність і тяжкість мотивуються значенням привласненого результату, масштабом, умисністю та наслідками, а не лише довжиною текстового збігу. Для кожного заходу окремо обґрунтовується необхідність і строк.

8.7. За встановлений академічний плагіат в оприлюдненому академічному творі застосовується відкликання за статтями 15 і 24 Закону. Якщо порушення встановлено у творі, на підставі чи з урахуванням якого має присуджуватися ступінь, застосовується стаття 16 Закону щодо відмови у присудженні. Ці наслідки не замінюються внутрішньою шкалою заходів.

8.8. За академічний плагіат унаслідок відчуження авторства працівником застосовується частина четверта статті 24 Закону та відповідна підстава Кодексу законів про працю України. За академічний плагіат здобувача вищої освіти внаслідок відчуження авторства на кваліфікаційну роботу застосовується відрахування за частиною п’ятою статті 24 Закону. Відчуження авторства та приписування авторства мають власні наслідки за статтями 23 і 25 Закону.

8.9. Інші порушення, зокрема самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та недоброчесне використання результатів ШІ, тягнуть заходи, визначені відповідною статтею Закону та внутрішнім актом, який прямо встановлює санкції за цей вид порушення. Перелік пункту 8.5 не поширюється на них за аналогією.

8.10. Комісія не створює нових підстав для звільнення. Дисциплінарні рішення приймає належний роботодавець або інший компетентний суб’єкт із дотриманням трудового законодавства. Питання позбавлення ступеня чи звання вирішується за статтею 40 Закону та відповідними спеціальними процедурами, а не за процедурою технічної перевірки.

8.11. Після набрання рішенням чинності відповідальні органи забезпечують його виконання, облік строкових обмежень і повідомлення заінтересованих підрозділів. Якщо рішення скасовано, вживаються заходи для відновлення прав особи та виправлення оприлюдненої інформації.

## 9. Оскарження

9.1. Автор може оскаржити фаховий висновок або рішення щодо подальшого розгляду роботи; особа, стосовно якої встановлено порушення і застосовано академічну відповідальність, та заявник мають право оскаржити відповідне рішення. Внутрішній перегляд не обмежує звернення до суду та передбачених законом зовнішніх органів.

9.2. Для внутрішнього перегляду за наказом ректора Університету формується Апеляційна комісія. До неї можуть входити представники адміністрації університету та профільні фахівці за умови відсутності конфлікту інтересів. Особа, яка приймала оскаржуване рішення або брала участь у первинному розгляді як експерт, не бере участі в апеляційному перегляді цієї справи.

9.3. Скарга подається письмово в паперовій чи електронній формі протягом десяти робочих днів після отримання рішення. Цей строк є

внутрішнім, а не загальним законодавчим строком звернення до суду чи Національного агентства. За обґрунтованих причин пропущений внутрішній строк може бути поновлено Апеляційною комісією. Форма наведена в Додатку 4.6.

9.4. У скарзі зазначають рішення, заперечення, вимоги та наявні додаткові матеріали. Усувні недоліки скарги не є підставою для автоматичної відмови: заявнику надають п’ять робочих днів для уточнення. Реєстрація скарги та повідомлення про її прийняття здійснюються протягом трьох робочих днів.

9.5. Скарга розглядається протягом двадцяти робочих днів із дня отримання, а за потреби додаткової експертизи — до тридцяти робочих днів за мотивованим рішенням. Учасників повідомляють не пізніше ніж за три робочі дні до засідання та забезпечують доступ до матеріалів і можливість бути заслуханими. Для справ здобувачів дотримуються вимог статті 38 Закону до участі представників самоврядування.

9.6. Апеляційна комісія може залишити рішення без змін; змінити його в межах компетенції; скасувати та направити справу на новий розгляд без участі осіб із конфліктом інтересів; скасувати рішення і закрити справу за відсутності встановленого порушення. Результат оформлюється мотивованим рішенням, надається сторонам протягом трьох робочих днів і оприлюднюється протягом п’яти робочих днів.

9.7. До оприлюднення рішення суб’єктом розгляду скарги оскаржене рішення уповноваженого органу не реалізується як таке, що набрало чинності, відповідно до частини десятої статті 37 Закону. Для рішень щодо ступенів, звань і трудових відносин застосовуються спеціальні правила їх виконання та оскарження.

9.8. Випадки позбавлення або відмови у позбавленні наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва чи вченого звання, а також відповідна бездіяльність оскаржуються за статтею 40 Закону, зокрема з урахуванням установленого нею строку 30 календарних днів для звернення до Національного агентства. Цей порядок не поширюється автоматично на позбавлення ступеня вищої освіти.

## 10. Збереження матеріалів і видавнича діяльність

10.1. Наукова бібліотека забезпечує формування бази академічних творів на основі репозитарію та внутрішньої бази службового користування,

включаючи законно збережені матеріали попередніх систем перевірки. Розміщення у відкритому доступі та включення до закритої бази порівняння є окремими операціями.

10.2. Тексти прийнятих до захисту дисертацій і кваліфікаційних робіт, підписані кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюються до захисту в машинозчитувальному форматі на постійній основі з вільним доступом без автентифікації та з дотриманням інших вимог законодавства, зокрема положення про Національний репозитарій академічних текстів. Твори, які підлягають оприлюдненню після захисту, передаються до репозитарію протягом двох тижнів, якщо спеціальним актом не встановлено іншого строку чи обмеження. До бази системи порівняння перевірена остаточна версія може включатися протягом 48 годин після захисту за наявності законної підстави та відповідно до політики доступу.

10.3. Перед передачею файлів зовнішньому сервісу визначають правову підставу обробки, умови збереження, доступу та використання матеріалів. Автора інформують про ці умови. Конфіденційні, персональні дані та інформація з обмеженим доступом передаються лише з додержанням законодавства; за потреби застосовують захищену альтернативну перевірку.

10.4. Матеріали перевірок і справ зберігаються за номенклатурою справ Університету та чинними вимогами до відповідних категорій документів. Доступ надається уповноваженим особам і учасникам справи у межах їх прав. До завершення розгляду не допускається публічне оголошення особи винною.

10.5. Редакційні колегії видань Університету затверджують і оприлюднюють правила рецензування, перевірки рукописів, розгляду повідомлень про опубліковані твори та відкликання. Перевірка подібності не замінює перевірки достовірності даних, авторства й належного розкриття використання ШІ.

10.6. За встановленого порушення, яке тягне відкликання, видавець відкликає твір із одночасним оприлюдненням причини, повідомляє бібліотеки, до яких направлялися його примірники, та забезпечує позначення статусу в електронних ресурсах. Відкликаний твір з моменту відкликання не враховується як опублікований під час оцінювання академічної діяльності автора. Для збереження доказів матеріали не знищуються шляхом безслідного видалення.

10.7. Центр забезпечення якості освіти та уповноважені підрозділи щорічно аналізують ефективність перевірок, строки, типові помилки та

результативність профілактики. Оприлюднюються узагальнені дані без надмірного розкриття персональної інформації.

## 11 Прикінцеві та перехідні положення

11.1. Цей Порядок є складовою частиною «Положення про Академічну доброчесність Одеського національного університету імені І. І. Мечникова» (Додаток 4).

11.2. У частині, що стосується здобувачів освіти, політики, заходи та процедури до затвердження погоджуються вищим органом їх самоврядування, а також Радою молодих вчених відповідно до частини третьої статті 12 Закону.

11.3. Порушення оцінюють з урахуванням вимог, чинних на час діяння, та спеціальних перехідних положень Закону. Розгляд скарг, поданих до набрання чинності Законом, завершується за правилами розділу VI Закону. Це Положення не встановлює зворотної дії нових заборон чи санкцій.

*Додаток 4.1*

**КЛОПОТАННЯ**

про перевірку тексту на унікальність

Я,_____

(ПІБ повністю)

_____

статус – здобувач вищої освіти певного рівня, викладач із зазначенням посади

_____

назва факультету

_____

назва освітньої програми, рік та форма навчання

_____

прошу перевірити на унікальність тексту мій академічний твір:

«_____»

(назва)

Я ознайомлений(а) з чинним «Положенням про академічну доброчесність» Одеського національного університету імені І. І. Мечникова та проінформований про наслідки виявлення ознак академічного плагіату у моєму академічному творі, що поданий на перевірку.

_____ _____

Дата Підпис

*В разі складання такого клопотання здобувачем вищої освіти для перевірки на унікальність тексту кваліфікаційної роботи сектором моніторингу плагіату Наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова клопотання має письмово підтримати (шляхом накладання резолюції з особистим підписом) науковий керівник кваліфікаційної роботи.*

*Додаток 4.2*

## ДЕКЛАРАЦІЯ АВТОРА

Автор або автори _____

Назва та версія роботи _____

Підтверджую власний внесок у створення роботи, належне зазначення використаних джерел і співавторів та відповідність поданого файла версії для оцінювання, захисту або друку. Мені відомі правила перевірки, мої процедурні права та порядок оскарження.

**Особистий внесок і дозволена допомога** _____

_____

**Використання результатів ШІ**:

не використовувалися / використовувалися. Програма, методика генерування, мета та частини роботи, у яких використано результати: _____

_____

Підтверджую перевірку достовірності включених матеріалів, фактів і посилань.

Ця декларація не є відмовою від права на захист чи оскарження.

Дата _____ Підпис кожного автора _____

*Додаток 4.3*

**ВИСНОВОК**

**КОМІСІЇ З ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

_____

назва структурного підрозділу

**ЩОДО НАЯВНОСТІ ОЗНАК ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

**в академічному творі / навчальній роботі**

Назва твору: _____

Автор (група авторів): _____

На підставі аналізу тексту зазначеного вище твору та звіту подібності Комісія дійшла такого висновку:

Зазначені у звіті подібності й текстові збіги стосуються загальновідомих фактів, подій та явищ. Окремі фрази, твердження та терміни є сталими у навчальній і науковій літературі з теми цього академічного твору / навчальної роботи. Виявлені текстові збіги не стосуються наукової новизни роботи та не впливають на отримані автором висновки. Оформлення цитувань і наукового апарату є коректним. Таким чином, виявлені текстові збіги не є плагіатом та не тягнуть за собою порушення автором принципів академічної доброчесності.

Або

Комісією встановлено наявність ознак порушень академічної доброчесності у зазначеній вище роботі. Так, зокрема:

*далі потрібно чітко визначити, яких порушень академічної доброчесності відповідно до переліку у Статті 17 Закону «Про академічну доброчесність» припустилися автори, які конкретно факти про це свідчать.*

Голова комісії:
Науковий ступінь, вчене звання Підпис Ім’я ПРІЗВИЩЕ

Члени комісії:

Посада,
Науковий ступінь, вчене звання Підпис Ім’я ПРІЗВИЩЕ
Посада,
Науковий ступінь, вчене звання Підпис Ім’я ПРІЗВИЩЕ

*Додаток 4.4*

**Заява на повторну перевірку**

Автор _____

Назва роботи _____

Реквізити попереднього звіту і висновку _____

Прошу перевірити доопрацьовану версію роботи. Додаю повний файл і перелік змін із зазначенням відповідних сторінок.

Назва файла та ідентифікатор нової версії _____

Внесені зміни _____

Опис змін не є автоматичним визнанням факту порушення. Право на ознайомлення з матеріалами та оскарження зберігається.

Дата _____ Підпис _____

*Додаток 4.5*

**Повідомлення про можливе порушення**

Адресат _____

Заявник і контактні дані за наявності _____

Особа та робота, щодо яких подано повідомлення _____

Фактичні дані, які можуть бути перевірені _____

Фрагменти роботи, джерела і докази _____

Додані матеріали _____

Прошу зареєструвати повідомлення та розглянути його за належною процедурою. Наведені відомості описують можливе порушення і не замінюють рішення уповноваженого органу.

Дата _____ Підпис за наявності _____

*Додаток 4.6*

**Скарга на рішення**

До Апеляційної комісії ОНУ імені І. І. Мечникова

Заявник, статус і контакт _____

Оскаржуване рішення, дата та орган _____

Дата отримання рішення _____

Підстави незгоди та вимоги _____

Докази, заперечення та додані матеріали _____

Клопотання про участь, експертизу, відвід або поновлення строку та його обґрунтування _____

Прошу повідомити мене про дату розгляду та надати доступ до матеріалів.

Дата _____ Підпис _____